

Бекітемін:
«Жаңаауыл ауылының
бастауыш мектебі» КММ
менгерушісі У.Е.Махметова

2021-2022 оқу жылы

Тәрбие жұмысының сараптамасы

Оқу мен тәрбие егіз, оларды бір – бірінен бөліп қарауға болмайды. Ұлы данамыз Әл – Фараби «Адамға ең бірінші білім емес, тәрбие берілуі керек, тәрбиесіз берілген білім адамзаттың қас жауы» десе, ал В. Белинский «Бала тәрбиесіне ерекше мән берілуі керек, тәрбиенің арқасында болашақ адамзат тағдырының негізгі мәселесі шешіледі» деп білгірлікпен дөп басып айтқан.

Тәрбие – халықтың ғасырлар бойы жинақтап, іріктеп алған тәжірибесі мен ізгі қасиеттерін жас ұрпақтың бойына сіңіру, баланың қоршаған ортадағы қарым-қатынасын, дүниетанымын, өмірге деген көз қарасын және соған сай мінез-құлқын қалыптастыру.

Тәрбиенің негізгі мақсаты – дені сау, ұлттық сана сезімі оянған рухани ойлау дәрежесі биік, мәдениетті парасатты, ар ожданы мол, еңбекқор, іскер, бойында басқа да игі қасиеттер қалыптасқан адамды тәрбиелеу.

Бүгінгі күннің талабына сай ұрпақ тәрбиесінің мазмұнын, әдіс-тәсілдерін және ұйымдастыру жүйесінің ірге тасын қалайтын негізгі қағидалар мыналар:

Тәрбиенің мазмұны, оны жүзеге асыратын әдіс-тәсілдердің негізі- адамгершілік, имандылық, ізгілік, елжандылық.

Үздіксіз тәрбиенің негізі – ұлттық тәлім-тәрбие.

Жас ұрпақты іс-әрекетпен қарым-қатынас арқылы тәрбиелеу.

Тәрбие-жүйесінің барлық буынында ана тілін пайдалану.

Тәрбие жүйесінің барлық сатыларымен салаларында тәрбиенің сабақтастығымен үздіксіздігін, талап бір.

Жылдағы дәстүрге сай 1 қыркүйек - "Білім күні" мерекесінде мектебімізде барлық санитарлық талаптарды сақтай отырып, алғашқы қоңырау үні соғылды.

Әнұранмен ашылған алғашқы қоңырау ертеңгілігінде егемен елдің болашақ ұрпақтары, мектепке енді ғана қадам басқан бірінші сынып оқушылары қошеметпен ортаға шықты. Биылғы жылдың ерекшелігі- мектеп табалдырығын алғаш аттаған бүлдіршіндердің қолына Ахмет Байтұрсынұовтың әдістемесі негізге алынған «Әліппе» оқулығы табысталды.

Жарқын болашақтың кішкентай бүлдіршіндері жалықпай білім іздейтіндіктерін білдіріп, өлең шумақтарын оқыды. Оларға мектеп бітіруші 4 сынып түлектері қанаттарының талмауын тілеп, сыйлықтарың табыс етті.

Салтанатта сонымен бірге, мектеп өнерпаздары ән шырқап, алғашқы қоңырау үні сыңғырлап, барша оқушыларды сыныптарға алғашқы сабаққа шақырды.

Қазақстан халқының тілдер күні мерекесіне орай өтетін онкүндік Жаңаауыл бастауыш мектебінде салтанатты саптүзеумен ашылды. Бекітілген жоспар бойынша 6-23 қыркүйек аралығында «Қазақ тілі менің ана тілім» тақырыбында тәрбиелік маңызы бар бірнеше іс-шаралар ұйымдастырылды. Мақсаты- оқушыларға ана тіліміздің маңыздылығын түсіндіре отырып, тілімізді құрметтеуге, ана тілімізден бөлек шет тілдерін меңгерудің маңызын түсіндіріп, бірақ өзге тілде емес, өз ана тілімізде қарым-қатынас жасауға тәрбиелей отырып, оқушылардың адамгершілік, рухани, патриоттық сезімдерін қалыптастыру, Отанға деген сүйіспеншілігін нығайту. Оқушылар «Ахмет Байтұрсынұлы- қазақ әліпбиінің негізін қалаушы» атты тақырыптық сабаққа қатысты. «Ана тілің- арың бұл...» атты сынып сағат өтті. Бастауыш сынып оқушылары арасында «Тіл мергені» сайыстары болды.

Оқушыларға нанның адам еңбегімен, маңдай терімен келетінін, оған көп күш жұмсалатынын түсіндіру, нанды қастерлеуге, еңбек адамын құрметтеуге баулу мақсатымен «Ас атасы-нан» атты тәрбиелік шара ұйымдастырылды. Балалар қасиетті тағам туралы өлеңдерін оқып, көріністерге қатысып, жұмбақтар шешті. Сынып сағаты барысында балаларға орасан еңбекпен дастарханға келген ақ нанды халқымыз қасиетті тағам дейтіні туралы әңгімеленді. Жер-анамыздың бізге сыйлаған қазынасын ұқыпты да, ысырапсыз пайдаланайық. Қасиетті нанды қадірлеп, қастерлейік деген қорытынды жасады.

Мектебімізде «Аяулы күз, Алтын күз» атты тәрбие сағаты ұйымдастырылды. Бұл шараның мақсаты күз айлары, осы мезгілдің

ерекшеліктері туралы білетіндерін ортаға сала отырып, оқушылардың сайысқа деген қызығушылығын, ынтасын арттыру. Күз мезгілінің берекелі екендігін айтып, түсінік беру, ойлау қабілетін дамыту. Сондай-ақ табиғатты сүюге тәрбиелеу, балаларды еңбекқорлыққа тәрбиелеу, қатысушылардың тапқырлығын, шеберлігін бақылау. Балалар «Қояндар», «Тиіндер» болып екі топқа бөлініп, күз айлары туралы білетіндерін ортаға сала отырып, сайыстың түрлі тапсырмаларын қызығушылықпен, ынтамен орындап шықты.

Оқушыларға Президентіміз Н.Ә. Назарбаев туралы мәлімет беру, сан қырлы талант иесі, құдіретті тұлға екенін таныту, елімізге еңсе тіктетіп, мемлекетімізді мығымдап берген, халқымызды әлемге танытып, алаш баласының абыройын ақсақтатқан Елбасының кісілік келбетін меңгерту, Отанын сүюге, елжандылыққа, елі сүйген Елбасынан үлгі алуға тәрбиелеу мақсатымен мектебімізде 1-желтоқсан Қазақстан Республикасының Тұңғыш Президенті күніне арналған іс-шаралар аталып өтті. «Елі сүйген Елбасы» атты кітап көрмесінде балалар Елбасының балалық шағынан бастап бүгінгі күнге дейінгі өмірі мен ел жетістіктері ұсынылды. Сондай-ақ «Кемеңгер Елбасы» тақырыбының аясында оқушылардың назарына видеоматериалдар көрсетілді.

Еліміздің тәуелсіздік алғалы 30 жылдығын атап өту бағытында мектебімізде біршама іс-шаралар ұйымдастырылды. Жеткен жетістіктерімізбен таныстырып, білімдерін кеңейту, Отанды сүюге, байлығын қорғауға, болашақта Отанымыз Қазақстанды өркендетуге білімді адамдар керек екенін түсіндіру, туған жеріне, еліне деген сүйіспеншіліктерін арттыру, халқымыздың әдет-ғұрпын, салт дәстүрін сақтап әрі қарай жалғастыруға тәрбиелеу жұмыстары жүргізілді. Атап өтсек «Тәуелсіздіктің жетістіктері» атты бейнематериалдар тамашалау, «Тәуелсіздік балалар көзімен» деген сурет көрмесі, төл теңгеміздің күніне орай сынып сағаттар, «Ел рәміздерін білесің ба?» атты зияткерлік ойыны сияқты іс-шаралар

Бірінші жартыжылдықтың соңында, әдеттегідей, балалардың көптен күткен Жаңа жылға арналған ертеңгілігі өтті. Оқушыларға Жаңа жыл туралы ұғым беріп, Жаңа жылды татулықпен, достықпен, бірлікпен өткізуге жұмыс жүргізілді. Жаңа жыл ертеңгілігінде балалар бойларында бар өнерін ортаға салып, достық қарым - қатынас оятып, көңілді ойындар ойнап, Аяз атаның сыйлықтарын алды.

Таза ауада ойнатылатын қысқы ойындар мен таныстыру, шапшаңдық пен ептілікті дамыту, ойын ережесімен таныстыру және оларды орындауға жаттықтыру; жүру түрлерін жаттықтыру мақсатымен үшінші тоқсанның алғашқы айында «Қыстың әсем кездері» атты шара ұйымдастырылды. Балалар қысқы ойындар ойнап, таза ауада денелерін шынықтырды.

Ақпан айында мектебімізде «Тапқыр достар» атты квест ойыны өткізілді. Негізгі мақсаты: жан-жақты ақпараттануға, алған білімдерін өмірде қолдана білу шеберліктерін арттыру. Тапқырлық, шапшаңдық, зейінділік, есте сақтау қабілеттерін шыңдау, сөздік қорын молайту. Оқушыларды ұйымшылдыққа достыққа, өзін-өзі тануға, айналасындағы ортамен қарым-қатынас жасауға, адамгершілікке, ана тілін сүйіп, қастерлеуге тәрбиелеу. Балалар түрлі қызықты тапсырмаларды топпен орындап, бір-біріне қолдау көрсетіп, тапқырлықтарын, ұйымшылдықтарын, білімдерін көрсете білді.

Оқушыларға әлемнің жарығын сыйлаған аналар мерекесі туралы түсінік беру, мейірімділікке, сый - құрметке тәрбиелеу, ұлтқа тән жақсы қасиеттерді қалыптастыру, 8 наурыз Халықаралық әйелдер күні мерекесінің салтанатын сезіндіру, Анаға деген махаббаттарын арттыру үшін мектебімізде «Анашым-асыл әнім» атты 8-наурыз Халықаралық әйелдер мерекесі атап өтілді. Балалар Анаға деген мейірімді, сүйіспеншілікті Ана жайлы тамаша сөздер, өлеңдер, әндер арқылы жеткізе білді.

Бұл іс-шараның мақсаты балаларға 8 - наурыз туралы түсінік беру, жанұядағы ана мен бала арасындағы қарым – қатынасты нығайту, Анаға деген бала махаббатын ояту. Балаларды ұятқа тән жақсы қасиеттерді білуге, үйренуге және олардың логикалық ой – өрісін, тіл байлығын, сөздік қорын, ойлау қабілеттерін бала бойындағы өнері мен дарындылығын дамыту. Балаларды мейірімділікке, аналардың өлшеусіз еңбегін бағалай білуге, анасын сүю арқылы еліне деген сүйіспеншілікке тәрбиелеу болды.

Қыз балаларды ұлттық тұрғыда халқымыздың әдет - ғұрпын, салт - дәстүрін қадірлеу, ұлтжанды, отансүйгіштік сезімдерге баулу, тәрбиелеу үшін көктем мерекесіне орай өткізілген «Қыз өссе-елдің көркі» сайыста қыздарды әдептілікке, әсемділікке, инабаттылыққа, сыпайылыққа, ата-баба дәстүрін біліп, үлкенге ізет, кішіге ілтипат көрсете білуге, ана мен қыз бала арасындағы сыйластықты арттыруға тәрбиелеу, ақыл-парасатын, талғампаздығын, тапқырлық, шеберлігін бағамдау арқылы сайысының жеңімпаз аруын анықтау мақсаты көзделді.

Наурыз мейрамы туралы түсінік беру арқылы қазақ халқының салт-дәстүрін көрсету және оны құрметтей білуге тәрбиелеу мақсатымен «Наурыз-салт-дәстүр мерекесі» тәрбие сағаты аталып өтті. Балаларға ұлыстың ұлы күні туралы мағлұмат беріліп, Наурыз - жыл басы, ата бабамыздың жалғасып келе жатқан ұлттық тәрбиесі туралы түсінік берілді. Өз ұлтына деген сүйіспеншілігін арттырып, балаларды елін, Отанын сүюге, ұлттық салт - дәстүрін дәріптеуге имандылық, инабаттылық, ізеттілік қасиеттерін қалыптастырып, Ұлыстың ұлы күні Наурыз мерекесі туралы білімдері тереңдетілді. Оқушылардың тілін, мәнерлеп өлең оқу, ән салу, би билеу, сөйлеу мәдениетін, сөздік қорын дамыту жұмыстары да көзделді. Оқушылар ұлттық ойындар ойнап, ою ойып, наурыз көжеден дәм татты.

Суәір айының алғашқы күндерінде жыл бойына « Жол жүру ережелерінің» жоспарланған жұмысы бойынша қорытынды іс-шаралар өтті. Балалар «Көше және мен», «Жарақаттанғанда өзіне және жолдасына қалай көмектесі керек?» деген тақырыптарда жыл бойы алған білімдерін көрсете білді.

Оқушылардың бірлік, ынтымақтастық туралы түсініктерін кеңейтіп, көп ұлтты халқымыздың тыныштығы мен бірлігін нығайтуға ат салысатын азамат болуға тәрбиелеу мақсатымен мектебімізде «Бір шаңырақ астында» атты мерекенің аясында «Бірлігіміз жарасқан» атты тәрбие сағаты өтті. Балалар әр ұлттың киімдерін киіп, қолдарына гүл, шарлар ұстап, өлеңдер оқып, ән салды.

9- Мамыр- Жеңіс күніне арналған « Ұлы Жеңіс күні- мәңгілі ел жадында» тәрбие сағатының мақсаты Ұлы Отан соғысы туралы, елін жаудан қорғап қалған ержүрек отандастарымыз туралы түсінік беру, туған жерге деген сүйіспеншілігін арттыру, ата - бабамыздың ерлік істерін қастерлеп, үлгі - өнеге тұту, елжандылыққа, туған елін, жерін сүйуге, қорғауға тәрбиелеу болды.

25-мамырда мектебімізде соңғы қоңырау соғылды. Білім негізі бастауыштан қаланатын оқушылық өмірдің бастапқы баспалдағын аяқтаған бүлдіршіндердің алғашқы ұстазымен қоштасу рәсімі жасалып, бастауыш мектептен алған білімдері, өнерлері жиналған ата-аналар, қонақтарға паш етіп, ортаға салынды. Ұстаз еңбегін бағалай білуге, жан-жақты білім алуға, саналы азамат болуға тәрбиелеу мақсатымен «Сыңғырла, соңғы қоңырау» атты іс-шара аталып өтті.

